

Kalamár Norbert¹

A KÁRESETEK VIZSGÁLATA A SPECIÁLIS BEAVATKOZÁSOK SORÁN MAGYARORSZÁGON

CASE STUDY FOR INVESTIGATING THE WORK METHOD OF SPECIAL RESCUE TEAMS IN HUNGARY

Absztrakt

A katasztrófavédelem átalakulásával a káresetekhez történő riasztások is alapvetően megváltoztak. A riasztások megindítása, annak lefolyása ma már teljes mértékben informatikai alapokon nyugszik. Nem csak a köztudatban, de a katasztrófavédelem szervezetén belül, valamint a köztudatban is a fokozatokat gyakran tévesen félre értelmezik. A riasztások kezelése teljes mértékben a katasztrófavédelem megyei szervekhez kerültek, ami a kezdetekben több problémát is felvetett. A riasztások megindításakor fontos, hogy az élet és anyagi javak védelme természetesen előtérbe kerül, ezért a hatékony feladat végrehajtás érdekében gyakran szükséges különleges szerek is riasztásra kerüljenek a kárhelyszínre. A különleges szer helyszínre vonulását gyakran a köztudatban, valamint a médiában is sokszor tévesen „kiemelt” szóval jellemzik.

Kulcsszavak: katasztrófavédelem, beavatkozás, speciális, különleges, káreset, mentés

Abstract

The deployment of special-purpose trucks in disaster management interventions is often wrongly associated with the words “special” or “extraordinary” by the public or even in the media. To clarify the situation, it is in order to define the circumstances when special-purpose trucks are deployed. Methods: Authors starts with the ordinary fire interventions requiring less forces and resources and gradually arrives at the interventions with special-purpose trucks, which are presented with case studies. The author analyses the factors that classify alerts as rescue situations requiring special interventions. Results: The paper highlights how the effectiveness of rescue activities can be increased starting from the alert to the beginning of the intervention. The readers gain insight into the alarm levels and special rescue activities. The paper describes which events demand special-purpose units at the site.

Keywords: disaster management, intervention, special, extraordinary, damage, rescue

¹ Szerző azonosítása: Nemzeti Közszolgálati Egyetem, E-mail: kalinorbi.vaspor@gmail.com ORCID: 0000-0001-8567-8379

BEVEZETÉS

A katasztrófavédelem átalakulásával² a szervezet működésében jelentős változások történtek. Bár már évek teltek el az átalakulás óta még mindig rendszeresek a katasztrófavédelem működésével kapcsolatos félreértések a társadalom részéről. Nem csak a jogi környezet változott meg, hanem szervezeti átalakulások zajlottak le és a feladat végrehajtásának szempontjából is, több intézkedés került bevezetésre. Az átalakulás eredményeként a szervezeten belül több esetben is előfordult, hogy a beavatkozó állomány eltérően intézkedett azonos jellemzőkkel bíró káresek alkalmával, de olyanra is van példa, hogy az új rendszer által alkalmazott jogszabályok jogi vitára adtak okot a szakemberek között.

Az átalakulás folyamatát, valamint az ezzel járó változásokat a közvélemény, valamint a média is többször helytelenül félre értelmezte. A riasztások során használt fogalmakat a korábbi az önkormányzati rendszerben működő tűzoltóságok³ által használt módon értelmezte a civil társadalom. Fontos, hogy az állampolgárok minél szélesebb köre legyen képes értelmezni a rendszer működését, ezért helyénvaló, hogy az új rendszer részletesen bemutatásra kerüljön mind a kárhelyszínre vonuló állomány nagyságrendje, mind az erő-, eszköz rendszer tekintetében.

A katasztrófavédelem átalakulásával a beavatkozó állomány munkája több esetben is az új jogszabályok hatására átalakult, megváltozott. A riasztások minősítése és menete a műveletirányítás szabályozói is új előírások alapján történik.[1] A köztudatban, valamint a médiában gyakran előfordul, hogy egy káresetet, amely kiemelt riasztási fokozatként van feltüntetve különleges beavatkozásként kezelnek. Az általános beavatkozást a speciális, különleges beavatkozástól általában a helyszínre vonuló szerek típusa, felszerelése határozza meg. Vannak olyan káresek, ahol a katasztrófavédelem technikai felszerelése már nem megfelelő a mentés elvégzéséhez, így speciális egységek, felszerelések közreműködését szükséges igényelni.

Bemutatásra kerülnek azon jogszabályok, melyek a beavatkozó állomány munkáját szabályozzák a káresek során. A szerző részletesen ismertetni kívánja a tűzoltók által alkalmazott erő-, eszköz rendszert. Fontos, hogy az olvasó részletesen megismerje a katasztrófavédelem működését a káresek során.

A cikk megírása során a szerző összegyűjtötte a tűzoltóság által történő speciális beavatkozásokkal kapcsolatos jogszabályokat, valamint a speciális mentési munkálatokat végrehajtó szervezeteket, egységet. A szerző a cikk elkészítése során felhasználta a Zala Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Főügyeleti Osztályán szerzett személyes tapasztalatait, valamint a kutatómunka során állásfoglalást kért a speciális mentőszervezetek vezetőitől, illetve tanulmányozta a szervezetek felszereléseit.

A szerző megvizsgált több olyan káreseményt is, amely során egyidejűleg több különleges mentőszervezet, társ szervezet beavatkozása vált szükségessé.

²2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról alapján

³Katasztrófavédelmi Kirendeltség jogelődje 2012.01.01 előtt

ELSŐDLEGES BEAVATKOZÁSI TEVÉKENYSÉGEK

Az elsődleges beavatkozás addig tart, amíg a közvetlen veszélyhelyzet meg nem szűnt, illetve az esemény felszámolásának irányítását magasabb védelmi szervezet (védelmi bizottság) át nem vette.

A szabályzat meghatározásait komplexen kezelve meghatározhatók a műszaki mentés paraméterei.

Nagyon fontos, hogy a beavatkozás az *emberélet, a testi épség és az anyagi javak védelme* érdekében kifejtett olyan tevékenység legyen, melyet a tűzoltóság a *rendszeresített eszközeivel* végez és csak addig tart, míg az valóban *elsődleges beavatkozásnak* számít.

ILLETÉKESSÉG MEGÁLLAPÍTÁSA

A jogszabályok pontosan meghatározzák, de érdemes az „illetékesség⁴”, fogalmát értelmezni, mert csak és abban az esetben van jogosultsága (kötelessége) a tűzoltóságnak beavatkozni, hogyha annak jogszabályi feltételei megvannak.

Ebben jelentős felelőssége van a jelzést vevőnek, a jelzést értékelőnek, a mentésvezetőnek. Szükséges ismételten oktatás tárgyává tenni a műszaki mentés fogalmát, a jelzés vételét. A jelzést értékelőnek a fogalomból kiindulva egyértelműn meg kell állapítania a műszaki mentés tényét.

Az elsődleges bejelentéseket a Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Főügyeleti Osztály műveletirányítói fogadják. Nekik a feladatuk a hívások kiértékelése.

Amennyiben a műveletirányító azt a döntést hozza, hogy a jelzés alapján műszaki mentésnek tekinthető az eset, továbbiakban is alkalmaznia kell a szabályzatot, mely folyamatos felderítést ír elő a mentésvezető számára, mely során nem csak azt kell vizsgálnia, hogy milyen típusú feladatokat kell végrehajtani, hanem azt is, hogy a beavatkozás során a műszaki mentés feltételei fenn állnak.

AZ ALAPVETŐ MŰKÖDÉST SZABÁLYOZÓ FOGALMAK ÉRTELMEZÉSE

Ahhoz, hogy teljesen áttekinthetővé váljon a káreseteknél történő beavatkozó állomány munkája fontos, hogy a működést szabályozó alapvető jogszabályok értelmezésre kerüljenek.

A káreseteknek két fajtáját különböztetünk meg:

- Tűzeset
- Műszaki mentés

A cikkben a műszaki mentések bemutatásával kívánja a szerző ismertetni a rendszer működését, mivel a műszaki mentések során gyakrabban kerül sor speciális eszköz, illetve szervezet kerül alkalmazására. A beavatkozásokkal kapcsolatos alapvető fogalmak értelmezése az 6/2016. (VI. 24.) BM OKF utasításban (a Tűzoltás-taktikai Szabályzat és a Műszaki Mentési Szabályzat, továbbiakban: Tűzoltás-taktikai Szabályzat) pontosan

4 43/2011. (XI. 30.) BM rendelet a katasztrófavédelmi kirendeltségek illetékességi területéről

meghatározásra kerülnek. Az alábbi fogalmak megismerése elengedhetetlen ahhoz, hogy a mentések kivitelezése, végrehajtása helyes módon kerülhessen értelmezésre.

Tűz (tűzeset): az az égési folyamat, amely veszélyt jelent az életre, a testi épségre vagy az anyagi javakra, illetve azokban károsodást okoz. [2]

Műszaki mentés fogalma: természeti csapás, baleset, káreset, rendellenes technológiai folyamat, műszaki meghibásodás, veszélyes anyag szabadba jutása vagy egyéb cselekmény által előidézett veszélyhelyzet során az emberélet, a testi épség és az anyagi javak védelme érdekében a tűzoltóság részéről - a rendelkezésére álló, illetőleg az általa igénybe vett eszközökkel - végzett elsődleges beavatkozási tevékenység.[3]

Szer: a tűzoltóság olyan készenlétben tartott gépjárműve, amely a beépített és málházott szakszerezésekkel, oltó és segédanyagokkal együtt áll rendelkezésre a tűzoltási és műszaki mentési feladatok végrehajtására [4]

1. ábra. Gépjármű fecskendő
Készítette: szerző

Raj: a tűzoltás és műszaki mentés szervezetének taktikai része, amely a rendelkezésre álló eszközeivel önálló beavatkozásra képes, létszáma 1+5 fő [4]

Csökkentett raj: kiadásáról a tűzoltás és műszaki mentés szervezetének olyan taktikai része, amely a rendelkezésre álló eszközeivel önálló beavatkozásra képes, létszáma 1+4 fő [4]

Amikor a tűzoltók nem speciális mentéshez vonulnak, akkor úgynevezett „szer” vonul a káresethez. A szeren általában egy raj vagy csökkentett raj⁵ található.

Amennyiben szükséges, úgy a káresetekhez egyszerre több szer is tud vonulni, mivel egyes tűzoltóságok állományába egy szolgálati időben kettő-, de akár három szer is rendelkezésre állhat. Ezekben az esetekben még nem beszélhetünk különleges mentésekről.

⁵ 5/2014. (II.27.) BM OKF utasítás Tűzoltás-taktikai Szabályzat kiadásáról a tűzoltás és műszaki mentés szervezetének olyan taktikai része, amely a rendelkezésre álló eszközeivel önálló beavatkozásra képes, létszáma 1+4 fő

2. ábra Tűzoltólétra
Készítette: szerző

A tüzeseteknél, illetve a műszaki mentéseknél végre hajtott beavatkozások során számos esetben előfordul, hogy egy speciális, különleges szer is szükséges a kárhelyszínre. A különleges szert az a személy kezelheti, aki az arra előírt speciális kezelői tanfolyamot elvégezte.

A különleges szerek alkalmazására speciális helyzetekben kerül sor. Tüzeseteknél a leggyakrabban a magasból mentőt, illetve a vízszállító járművet alkalmazzák.

Műszaki mentések során is több szer kerül alkalmazásra. A leggyakrabban riasztott szerek a gyorsbeavatkozó szer, illetve a bázis daru.

A gyorsbeavatkozó hétköznapi nevén „pálya”, amely 3500 kg alatti gyorsmozgású kisteherautó. Adottságai révén képes nagyobb sebesség elérésére így gyorsabban a helyszínre tudja szállítani a raktrében tárolt speciális beavatkozó eszközöket (roncsvágó, agregátor).

A bázis daru olyan speciális daruval illetve csörlő rendszerrel rendelkező teherautó, amely akár 50 tonna megemelésére is képes. Leggyakrabban teherautók, illetve nyerges vontatók emelésére, valamint vontatására alkalmazzák.

A különleges szer értelmezéséhez érdemes az azt meghatározó fogalommal megismerkedni.

Különleges szer fogalma: Minden olyan tűzoltógépjármű, amelynek felépítménye, vagy felszerelése az általános, többcélú igénybevételre kialakított gépjárműfecskeendőtől eltér. Különleges kialakítása és felszerelése egy típusú tűzoltási, vagy műszaki mentési feladat végrehajtására teszi alkalmassá.[5]

**3. ábra. Egerszeg/Daru, Kanizsa/Daru gyakorlat közben
Készítette: Zalaegerszeg KvK**

A fogalom meghatározása alapján az alábbiakban néhány különleges szer kerül felsorolásra:

- Vízszállító gépjármű
- Létrás gépjármű
- Erdőtűzes gépjármű
- Gyorsbeavatkozó gépjármű
- Vegyi baleseti mentő konténer

A tűzoltó szereken található felszereléseket a 29/2012 BM OKF Főigazgatói intézkedés határozza meg. Azokat a beavatkozásokat, amelyeket ezekkel a felszerelésekkel el lehet végezni *általános tűzoltói beavatkozásoknak* nevezzük. A gépjármű beosztott állomány minden tagjának rendelkeznie kell olyan képesítéssel, amelyekkel ezeket az eszközöket használni tudja. Ezek alapján arra a következtetésre jutok, hogy nem indokolja semmi, hogy az általuk végzett beavatkozást különleges beavatkozásként, kezeljük, hiszen különleges szer, illetve egység bevetése nem indokolt.

MŰVELETI TERÜLET

Napjainkban rendszeresen előfordul, hogy egy bizonyos káreset során több társszerv is egyszerre folytatja le a beavatkozást. Ide kell érteni a katasztrófavédelem a tűzoltóság, illetve az Országos Mentőszolgálat munkatársait. Természetesen előfordul olyan eset is ahol további szervek, mint például a Nemzeti- Adó és Vámhivatal munkatársai is részt vesznek a további eljárásokban.

Amennyiben személyi sérüléssel járó közúti közlekedési baleset történik, ebben az esetben a kárhelyszínre vonul a mentők a tűzoltóság, illetve a rendőrség szakemberei is. A kitervezéskor azon több esetben előfordul, hogy a mentésben résztvevő parancsnokok nem tudnak megegyezni, hogy mekkora az a terület, ami a műveleti terület alá tartozik illetve, hogy az adott területnek ki a parancsnoka. Amint a mentők megérkeznek, ők megkezdik az életmentést. Természetesen ebben a tevékenységben a tűzoltóság munkatársai is aktívan részt

vesznek. Amennyiben indokolt a speciális eszközeikkel (feszítővágó) autókat vágnak szét ezzel megváltoztatva a helyszínt.

Ez azonban a rendőrség részéről a helyszínen tartózkodó balesethelyszínelő munkáját nagyban megnehezíti. Megváltozik a kárhelyszín, más néven a műveleti terület, ezért ő is mihamarabb szeretné elkezdni a balesethelyszínelést, mely során rögzíti a járművek helyzetét, fényképfelvételeket készít. Ez azonban nagy veszélyekkel is jár, mivel a tűzoltóság részéről a műszaki mentés nincs befejezve és a beavatkozás személyi sérüléssel járhat.

Több esetben előfordult már, hogy a mentés során a tűzoltók saját felszereléseiket adták át a mentők számára (sisak), hogy a sérült személy közelében található orvos ne szenvedjen sérülést. (üvegszilánk, fém darab).

Képzeljünk el egy olyan káreseményt, mely során egy veszélyes anyagot szállító jármű szenved balesetet. A helyszínre érkező tűzoltók szembesülnek a problémával, ezért a felderítés után speciális védőfelszereléseket alkalmaznak, például maró anyag esetén védőruha. Ekkor a helyszínre érkező rendőr védőfelszerelés nélkül a belép a műveleti területre nem számolva a veszéllyel és ez adja a vita forrását. A tűzoltóság részéről a helyszínen tartózkodó parancsnok felszólítja a rendőrt, hogy hagyja el a területet, de ő nem tesz eleget ennek, mivel a „60/2010. ORFK Utasítás a közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmények esetén követendő rendőri eljárás szabályairól” utasításra hivatkozik, amely meghatározza az ő feladatait és feljogosítja az ott tartózkodásra.

A tűzoltóság részéről viszont több olyan jogszabály is létezik, amely feljogosítja, hogy a helyszínen önállóan beavatkozásokat hajtson végre az élet és vagyonvédelem szempontjából.

Ezek a problémák napjainkban jelen vannak a beavatkozások során. Gyakori vita alapot ad a társzervek szakemberei között. Véleményem szerint kellene egy egységes törvényt alkotni, hogy mely esetekben ki a kárhelyen a parancsnok. Egy nagyobb káreset során gyakran a mentés hátrányára válhat, ha a helyszínen tartózkodó parancsnokok nem tudnak megegyezni a mentés végrehajtásáról.

RIASZTÁSI FOKOZATOK

A katasztrófavédelmi főigyeletek által történő riasztások során öt fokozatot különböztetünk meg, amelyeket római számokkal jelölünk (I-V). Amennyiben a helyszínre egy különleges szer is vonul az *kiemelt riasztásnak* minősül. A különleges szer helyszínre történő vonulásnak tényétől a káreseményt még nem nevezük különleges káreseménynek. A legtöbb kirendeltség rendelkezik valamilyen különleges szerrel, pl. létra, vízszállító, amelyek alkalmazását gyakorta igénybe veszik. Ilyenkor is, mint minden esetben, az élet-, és anyagi javak mentését kell előtérbe helyezni. Ennek alapján felvetődik a hatékonyság kérdése.

**4. ábra kiemelt riasztási fokozat
készítette: szerző**

A hatékonyság fogalmának különböző meghatározásai lehetnek. Az egyik az ún. szakmai hatékonyság, amely minden szervezet operatív feladatellátásánál fellelhető. Egy tűzoltóparancsnok számára a hatékonyság a rendelkezésre álló erőkkel, eszközökkel az életmentést, a tűz és káresetek mielőbbi felszámolását, a kárérték minimalizálását jelenti. A megállapításban már benne van egy igen komoly korlátozó tényező, mégpedig „a rendelkezésre álló erőkkel, eszközökkel” megfogalmazás. A parancsnokok gondolkodásmódja – természetesen – ehhez igazodik; így a hatékonyság növelése érdekében ezt a korlátozó tényezőt igyekeznek csökkenteni, vagyis egyre több, speciálisabb és - ki merné általánosságban véve az ellenkezőjét állítani - automatikusan drágább eszközök birtoklását igénylik. Ez a parancsnokok szempontjából egyértelműen helyes igyekezet, és biztosítja is a szakmai hatékonyság növelését! [6]

Az ország területén létrehozott regionális műszaki mentőbázisok rendelkeznek további speciális szerekkel (bázis daru, por,- hab konténer, vegyi,- műszaki konténerek)

A mentőbázisokhoz tartozó szereket csak különleges beavatkozást igénylő esetekhez riasztják. A bázis daru nyári viszonylatban havonta csak egy- egy alkalommal, vagy nem is kerül riasztásra, mivel az időjárási viszonyok a közlekedésben résztvevők számára ideálisak. Téli időszakban a riasztások által történt havi vonulás szám az időjárási körülmények hatására nagyban megnő. Nagyobb mennyiségű hó, illetve fagy esetén a napi vonulás szám akár a többszörösére is megnőhet. A vegyi konténert vegyi balesetknél szokták alkalmazni. A konténerrel speciális eszközök (védőruhák, tároló edények) szállítása történik. Alkalmazására éves szinten egy- egy alkalommal-, vagy egyáltalán nem kerül sor.

A döntést befolyásoló, vagy annak szakmaiságát meghatározó körülményként további sarokkövek fogalmazhatók meg, úgymint a mindent felülíró életmentés elsődlegessége, a biztonság és a szakszerűség fontossága [7].

Magyarország építészeti szokásai miatt a városokban található épületek nagysága általában a tíz emeletet nem haladja meg. Minden ilyen városban található létrás, illetve emelő kosaras gépjármű. Ezeknek a szereknek az előfordulását gyakran ítélnék az ország területén. Többször előfordul, hogy tízemeletes épülethez riasztják a létrás járművet, de a tűz annak csak kis területét érinti. Normál esetben egy szer vonulása is elegendő lenne, de az épület adottsága miatt szükséges a létrás szer is a helyszínre. Ez nem minősül különleges káresetnek.

Amennyiben magasabb riasztási fokozat esetén történik a létrás jármű helyszínre küldése, abban az esetben már több különleges szernek is megtörténik a riasztása és különlegessé válik a tűzoltás, vagy műszaki mentés.

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

Az alapvető tűzoltói beavatkozásokat a 39/2011. (XI.15.) BM rendelet 51§. Szakasz [3] pontosan meghatározza. Természetesen soha nem fordul elő két egyforma káreset, így vannak olyan események, amelyek során a tűzoltói állomány különleges szer, vagy különleges egység bevetését veszi igénybe. Amennyiben további személyi, illetve tárgyi erő,- eszközrendszert igényel a beavatkozás, akkor erre a katasztrófavédelemnek az 52. § szakasz ad lehetőséget.

52. § (1) A tűzoltóság a műszaki mentési tevékenységet végezheti

- a) önállóan saját állományával és technikai eszközeivel,*
- b) együttműködve más szervekkel, szervezetekkel mellérendeltségi viszonyban,*
- c) együttműködve más szervekkel, szervezetekkel, tűzoltói irányítással.*

(2) A tűzoltóság önállóan hajtja végre a feladatokat a beavatkozás helyszínére történő érkezésekor, ha

- a) más beavatkozó szerv még nincs a helyszínen és a késedelmes beavatkozás emberi életet veszélyeztetne,*
- b) jelentős kárnövekedés következne be, vagy*
- c) eszközei, személyi állománya alkalmas a feladat elvégzésére.*

(3) A tűzoltóság más szervvel, szervezettel együttműködve, de önálló feladatként, részfeladatként végzi a műszaki mentési tevékenységet, ha

- a) a műszaki mentési tevékenység irányítása, vezetése más szerv, szervezet feladata,*
- b) a műszaki mentéshez további személyi és tárgyi feltételekre is szükség van.*

(4) A tűzoltóság együttműködve más szervekkel, szervezetekkel, tűzoltói irányítással végzi a feladatát, ha annak végrehajtásához más személyekre és eszközökre is szükség van, de a szakmai feladat tűzoltói irányítást igényel.[8]

A mentések során különleges egységek segítsége vehető igénybe. Ilyen egységek bevetését együttműködési megállapodások, valamint törvényi kereteken belül lehet alkalmazni.

A tűzoltások és műszaki mentések során az elsődleges beavatkozást a tűzoltóság szervezete biztosítja, amely jogállásától szervezési formájától és finanszírozásától függően hivatásos, önkéntes és létesítményi lehet. A diszlokációnak megfelelően az adott terület különféle irányú veszélyeztetettségétől függően kerül a létszám és eszközpark elhelyezésre.[9]

7. § (1) A tűz oltásának felelős vezetője a tűzoltásvezető, aki a tűzoltóság vagy a hivatásos katasztrófavédelmi szerv jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelő tagja lehet. A tűzoltás helyszínén más személy csak a tűzoltásvezető előzetes engedélyével intézkedhet.

(2) A tűzoltásvezető a tűzoltáshoz

a) a Magyar Honvédség, a rendőrség, a polgári védelem, a vám- és pénzügyőrség, a büntetés-végrehajtási és a környezetvédelmi szervek, a mentőszolgálatok és a közüzemi vállalatok kirendelését igényelheti. Ezek a szervek, ha az az alapfeladataik ellátását nem veszélyeztetni, kötelesek eleget tenni a kirendelésnek;

b) magánszemélyeket a tűz oltásában és a mentési munkálatokban az életkoruk, egészségi és fizikai állapotuk alapján elvárható közreműködésre kötelezhet;

c) az a) alpontban nem említett jogi személyeket, valamint a magán- és jogi személyek jogi személyiséggel nem rendelkező szervezeteit a tűz oltásában és a mentési munkálatokban való közreműködésre kötelezhet;

d) az a)-c) pontban felsoroltak járműveit, eszközeit, felszereléseit, anyagait igénybe veheti;

e) elrendelheti a Műveletirányító Tervben meghatározott tűzoltóságok riasztását;

f) igényelheti az e) ponton kívüli tűzoltóságok riasztását;

g) a karitatív szervezetek egységeinek közreműködését kérheti;

h) elrendelheti, hogy a tűzoltásban résztvevők - az 1. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel - magánlakásba, illetőleg jogi személyek, a magánszemélyek és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek tulajdonában, használatában, kezelésében álló területre, létesítménybe, épületbe, helyiségbe bontással is behatolhassanak.[8]

Speciális mentőszervezetek káreseteknél történő alkalmazása

A speciális mentőszervezetek szaktudását a tűzoltóság a káresetek felszámolásánál gyakran igénybe veszi. Legtöbb esetben azért van szükség külső segítségre, mert a tűzoltóságok nem rendelkeznek a mentéshez szükséges speciális felszerelésekkel, illetve létszámmal. Leggyakrabban a megyékben megalakuló különleges mentőszervezeteket veszik igénybe, mivel ők rendelkeznek pl. bűvár, vagy magas- és mélyből mentő felszerelésekkel. Közlekedési baleseteknél is alkalmazzák a különböző erőgépek.

Ezeket a mentések szinte minden alkalommal speciálisnak nevezhetők, mert a hatékony beavatkozást a tűzoltóság állománya önállóan nem tudná elvégezni.

5. ábra. Zala Különleges Mentők gyakorlata [10]

Készítette: szerző

ÖSSZEFOGLALÁS

A szerző rámutatott az általános műszaki mentések jellemzőire, majd ezt követően ismertette azokat a speciális egységeket, amelyek bevetésével egy mentési folyamat különlegessé válik. Bemutatásra kerültek azok a mentésben résztvevő civil mentési szervezetek is, amelyek nagymértékben segítséget nyújtanak az tűzoltók részére.

Ma már olyan széles a műszaki járművek, gépek köre, hogy a tűzoltóságok állományának szinte lehetetlen a teljes körű mentésre felkészülni, valamint ezt gazdasági szempontból sem lehetséges megvalósítani. Történnnek olyan beavatkozások is, amelyek éves szinten csak nagyon ritkán, illetve elő sem fordulnak pl. gázkitörés, ezért a tűzoltóság azt külső segítség igénybevitelével számolja fel. A mentőszervezetek szerves részét képezik a mentéseknek és az ipari fejlődéssel várhatóan egyre több és speciális egységre lesz szükség.

Amikor ilyen egységek beavatkoznak a mentések minden esetben különlegesnek számítanak, mert a megoldást csak összehangolt, speciális munkával lehet elvégezni. Mindig az élet produkálja az eseteket, de a tűzoltóságoknak minden esetben helyt kell állniuk és ha szükséges különleges beavatkozás ként kell végrehajtaniuk.

HIVATKOZÁS

- [1] Melléklet a 14/2014. számú BM OKF főigazgatói intézkedéshez - Tevékenységi Rend a megyei művelitirányítási ügyeletek számára
- [2] 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról
- [3] 39/2011. (XI. 15.) BM rendelet a tűzoltóság tűzoltási és műszaki mentési tevékenységének általános szabályairól Online:
http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=szervezet_jogszabaly
- [4] 6/2016. (VI. 24.) BM OKF utasítás. a Tűzoltás-taktikai Szabályzat és a Műszaki Mentési Szabályzat kiadásáról. Online: http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=szervezet_jogszabaly
- [5] 102/2012 Főigazgatói intézkedés A tűzoltóságok szerelési gyakorlatáról Online:
http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=tuzoltas_belso_szabalyozok
- [6] Restás Ágoston: Az erdőtüzoltás hatékonyságának közgazdasági megközelítése Online:
www.langlovagok.hu/tanulmanyok/2012/erdotuzoltas_restasagoston-2012.pdf
- [7] Restás Ágoston: A tűzoltásvezető döntéshozatali mechanizmusa; VÉDELEM-KATASZTRÓFA- TŰZ- ÉS POLGÁRI VÉDELMI SZEMLE 8:(2) pp. 28-30. (2001)
- [8] 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról
- [9] Pántya Péter: Zárt térben történő tűzoltói beavatkozások kockázatának csökkentése Online: http://www.langlovagok.hu/szakdolgozatok/2011/zartter_pantypeter_phd.pdf (Letöltés ideje: 2014. október 2.)
- [10] Online: <http://zaol.hu/cimlapon/tragedia-csak-az-egyik-horgaszt-sikerult-kimenteni-a-banyatobol-1452194> (Letöltés ideje: 2015. március 25.)